

॥ ६५ ॥ ६६ ॥ पाशुपतं पशुनां जीवानां पत्युरंतर्यामिण इदं माहात्म्यं पाशुपतं हेतुना सात्विकादिकर्मणा समंतुल्यं ॥ ६७ ॥ ६८ ॥ कल्याणां धनुर्वेदोक्तशस्त्रादिविधीनां दुर्गसेना व्यूहरचनादिविधीनां वा क
ल्पः शास्त्रे विधौ न्याये सर्वे ब्रह्मणो दिने इति मेदिनी वाक्यजातिविशेषाः राजामात्यचेटादिवक्तृविशेषप्रयुक्तवैलक्षण्यानि स्तुतिनिदान्यायदेशादयो वा परकृत्यादिरूपार्थवादभेदावा लोकायात्राक्रमोनीतिशास्त्रं

चातुर्वर्ण्यविधानं च पुराणानां चरुत्स्रशः ॥ तपसो ब्रह्मचर्यस्य पृथिव्याश्चंद्रसूर्ययोः ॥ ६५ ॥ ग्रहनक्षत्रताराणां प्रमाणं च युगैः सह ॥ ऋचो यजूंषि सामानि वेदा
ध्यात्मंतथैव च ॥ ६६ ॥ न्यायशिक्षाचिकित्साचदानं पाशुपतं तथा ॥ हेतुनैव समं जन्मदिव्यमानुषसंज्ञितं ॥ ६७ ॥ तीर्थानां चैव पुण्यानां देशानां चैव कीर्तनं ॥
नदीनां पर्वतानां च वनानां सागरस्य च ॥ ६८ ॥ पुराणां चैव दिव्यानां कल्याणां युद्धकौशलं ॥ वाक्यजातिविशेषाश्च लोकयात्राक्रमश्च यः ॥ ६९ ॥ यच्चापि सर्व
गंवस्तुतच्चैव प्रतिपादितं ॥ परं न लेखकः कश्चिदेतस्य भुवि विद्यते ॥ ८० ॥ ब्रह्मोवाच तपो विशिष्टादपि वै विशिष्टान्मुनिसंचयात् ॥ मन्ये श्रेष्ठतरं त्वावैरह
स्य ज्ञानवेदनात् ॥ ७१ ॥ जन्मप्रभृतिसत्यांति वेद्मि गां ब्रह्मवादिनीं ॥ त्वया च काव्यमित्युक्तं तस्मात्काव्यं भविष्यति ॥ ७२ ॥ अस्य काव्यस्य कवयो न समर्था वि
शेषणे ॥ विशेषणे गृहस्थस्य शेषास्त्रय इवाश्रमाः ॥ ७३ ॥ काव्यस्य लेखनार्थाय गणेशः स्मर्यतां मुने ॥ सौतिरुवाच एवमाभाष्यतं ब्रह्मा जगाम स्वनिवे
शनं ॥ ७४ ॥ ततः स स्मारहेरं बंध्यासः सत्यवती सुतः ॥ स्मृतमात्रां गणेशानो भक्तचिंतितपूरकः ॥ ७५ ॥ तत्राजगाम विघ्ने शो वेदव्यासो यतः स्थितः ॥ पूजितश्चो
पविष्टश्च व्यासेनोक्तस्तदाऽनघ ॥ ७६ ॥ लेखको भारतस्यास्य भवत्वं गणनायक ॥ मयैव प्रोच्यमानस्य मनसा कल्पितस्य च ॥ ७७ ॥ श्रुत्वैतत्प्राह विघ्ने शो यदि मे
लेखनीक्षणं ॥ लिखतो नावतिष्ठे ततदास्यां लेखको ह्यहं ॥ ७८ ॥ व्यासोऽप्युवाच तं देवमबुध्वा मालिखकचित् ॥ ओमित्युक्त्वा गणेशोऽपि बभूव किल लेखकः ॥
॥ ७९ ॥ ग्रंथग्रंथितदाचक्रे मुनिर्गूढं कुतूहलात् ॥ यस्मिन् प्रतिज्ञया प्राह मुनिर्द्वैपायनस्त्विदं ॥ ८० ॥ अष्टौ श्लोकसहस्राणि अष्टौ श्लोकशतानि च ॥ अहं वेद्मि शुको
वेत्ति संजयो वेत्तिवानवा ॥ ८१ ॥ तच्छ्लोककूटमद्यापि ग्रथितं सुदृढं मुने ॥ भेत्तुं न शक्यतेऽर्थस्य गूढत्वात्प्रश्रितस्य च ॥ ८२ ॥ सर्वज्ञोऽपि गणेशो यत्क्षणमास्ते
विचारयन् ॥ तावच्चकार व्यासोऽपि श्लोकानन्यानूबहून्पि ॥ ८३ ॥ ॥ ६९ ॥ ७० ॥ मुनिसंचयात् मुनिसमूहात् विशिष्टात्कुलेन ॥ ७१ ॥ गांवाचं ब्रह्मवादिनीं वेदवादिनीं ॥ ७२ ॥ विशेषणे

अतिशायने ॥ ७३ ॥ ७४ ॥ ७५ ॥ यतः यत्र देशे ॥ ७६ ॥ ७७ ॥ ७८ ॥ अबुध्वा अर्थमिति शेषः ओमित्यंगीकारे ॥ ७९ ॥ ग्रंथग्रंथिग्रंथे दुर्भेद्यस्थानं ॥ ८० ॥ ८१ ॥ श्लोककूटं श्लोकेषु गूढार्थं अन्यार्थत्वे
सत्यर्थोत्तरप्रत्यायकत्वमित्यर्थः अर्थस्य प्रमेयस्य गूढत्वात् प्रश्रितस्य प्रमेयेण स्वप्रकाशार्थं श्रितं शब्दप्रमाणं तस्यापि गौण्यादित्येन भेदेन गूढत्वं यथामतस्य स्वमङ्गलिमिषतीति ॥ ८२ ॥ यद्यदायावत् ॥ ८३ ॥